

րիմը: Ոմանք ալ կը դիմեն իրենց կոչումին գիտակից բժիշկներու, որոնք առանց նախապաշարման մտիկ կ'ընեն խոստովանութեանց: Բժիշկ մը պարտի արուեստագետ ալ ըլլալ: Հասկնալու համար իր հիւանդները իր փիլիսոփայ մը: Մեծ բժիշկ մը ոչ միայն մարմնի միջոցաւ միտքը կը բուժէ, այլ մտքին միջոցաւ մարմինը: Ան իրաւ ու հոգեւոր բարեկամ մըն է:

Ոմանց համար գիրքերը իրենց ընկերներն են, ու զրազէտները իրենց բարեկամները: Գրագէտներ կրնան շատ մը ընթերցողներ ազատել զանազան վախերէ: Ընթերցումի մը ընթացքին, անհատը պատմութեան մէջ կը հանդիպի անձի մը որուն ինք կը նմանի: Այսպէսով իր թերութիւնները մեծ մեղքեր չեն թուիր, ու ներաշխարհը կը խաղաղի: Այլեւս մինակ չզգար: Իրեն նման ուրիշներ ալ գտած է: Tolstoy-ի և Stendhal-ի հերոսները մեծ գիր ունեցած են պատանիներու կեանքերուն մէջ, լուծելով անոնց դժուարութիւնները:

Ուշագրութեամբ ընտրեցէք ձեր բարեկամները: Երբ ընտրէք, փորձեցէ՛ք հասկընալ զանոնք: Բարեկամութիւն մը, հոգեկան կամ այլ, կարելի չէ առանց հաւատքի կամ հաւատարմութեան: Պիտի կարեւորագոյն պայտէսով մեծ մտքեր ունենալ ձեր շուրջ: Մի վախճաք մտերմութիւններ մշակելէ անոնց հետ: Մեծ մտքեր ձեզ այնպիսի բարձունքներու կը տանին, ուր կը գտնէք ձեր անձը: Պատտնի և Pascal-ի հետ հաղորդուելու համար, ամենազուտ մարդիկ իրենց պատեաններէն դուրս կ'ելլեն: Հիւանալի գրքի մը ընթերցումը խօսակցութիւն մըն է — գիրքը կը խօսի և մեր հոգին կը պատասխանէ:

Ու է ընկերութեան գոյութիւնը պայմանաւոր է գոյգերով և ընտանիքներով, որոնք կրնան նկատուիլ նախնական բջիջներ: Մարդկային մարմնի հիւսկէները իրար կը միանան ջիղերու բջիջներով: Ընկերութեան պարագային ալ նոյնը պէտք է ըլլայ: Ընտանիքներ իրար զալու են: Ու այս կ'ըլլայ բարեկամութեամբ: Աննիթ ու նիւթական սիրոյ թելերը հիւսքանչ ու նուրբ ոտայն մը կը հիւսեն, առանց որուն մարդկային ընկերութիւնը չի կրնար գոյութիւն ունենալ:

Ա. Մ.

Ս. ՅԱՆՈՒՆ ԵՆՐՍԷՆ

Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ա Կ Ա Ն Ք - Բ Ե Մ Ա Կ Ա Ն Ք

● ԴՆ. 3 Մարտ. — Վարդանանց նախածը մեծ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ: Հանդիսացեալն էր Գեր. Տեղապահ Ս. Հայրը:

● ԵՆ. 4 Մարտ. — Ս. Վարդանանց զօրավարը մեծ (Յիւսակ մեռից Ե. ՏՈՒ ազգային): Ս. Աթոռոյ ժառանգաւոր սաները արժանապէս փառաւորեցին Վարդանանց տունը, ըստ սովորութեան իրենց մէջէն ընտրելով օրուան զպրապետը Ս. Աթոռոյ մէջ, Վարդանանց տունը կը նկատուի ժառանգաւորաց սաներու տունը, ինչպէս Ս. Սեփանտը տունն է սարկաւազաց: Առաւտեան ժամերգութենէն ետք, աւագ խորանին վրայ մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ: Ժամարարէ եր, ըստ ընկալիչ սովորութեան՝ Ժառանգ. Կարմարանի եւ Ընծայարանի տեսչ.՝ Նոյ. Տ. Հայկազուն Վրդ. Արարհաման, որ քարոզեց: Բնարան առնելով Նիլիէն, «Հաւատ. րեսնէ մահ մեր ընդ մահու արդարոյն և հեղուք արեան մերց ընդ արիւն սուր մարտիրոսացն և հանցելի Աստուած կամաւոր պատարագաւ և մի տացէ զեկեղեցի մեր ի ձեռն հեթանոսաց»: Ամէն տարի Վարդանանց յիշատակը կը տօնենք մեծ ոգևորութեամբ. թէև մեր զարաւոր պատմութեան ընթացքին ունեցած ենք շատ մը տիրիչ պատերազմներ, որոնց վախճանը շատ անգամ եղած է յաջող և շատ աւելի փառաւորքան Աւարայրի ճակատամարտը, սակայն անոնք մեր քրտին չեն խօսիր այնպէս ինչպէս այս վերջինը: Այս նահատակութիւնը ինչո՞ւ խրախուսանք և ոգևորութիւն կը ստեղծէ մեր քրտնէ մէջ. վասնզի Վարդանանք ատով պաշտպանեցին ազգի մը երկու զերագոյն սկզբունքներն ու պահպանման ազգակները — կրօնն ու հայրենիք: Հայրենագուրկ ժողովուրդներ կը նմանին նաւերու՝ որոնց խաբիսները կտրած ըլլալով ծովի բացերուն վրայ, ալիքներէն տարուբեր կը տատանին շարունակ, վաղ կամ ուշ ընկղմելու սահմանուած: Մենք ալ, իրրեւ Վարդանանց արժանաւոր յաջորդներ, մեր կարգին, պարտինք գուրգուրանքով պահել մեր ազգային արժէքները մանաւանդ այս օրերուն, ուր աւելի մեծ է ազգին սպառնացող վտանգը — վտանգը ձուլման ու աշխարհման — օտար մշակոյթներու ազդեցութեանց ենթակայ ու օտար միջավայրերու մէջ ցրուած մեր ժողովուրդի բեկորներուն: Մինչև որ աստուածային մէկ բարեգէպ կարգադրութեամբ, ինչպէս որ իտալացիները հրեղէն սիւնին առաջնորդութեամբ մտան Աւետեաց երկրը, մենք ալ բախտը ունենանք ամբողջութեամբ իրար կան հայրենիքին մէջ: Ս. Պատարագէն ետք, Գեր. Տեղապահ Ս. Հայրը նախագահեց օրուան յատուկ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր կարգին:

● Ուր. 5 Մարտ. — Առաւօտուն, Գեր. Տ. Ուրէն Եղօ. Քէմհանեանի զլիսաւորութեամբ, Միարանութիւնը մեկնեցաւ Ասորոց վանք, ուր Ս. Մարկոս աւետարանչի Եկեղեցւոյն մէջ, (որ ըստ աւանդութեան տունն է եղած առաքեալին) մատուցուեցաւ Ս. Պատարագը ժամարարն էր Նոգ. Տ. Կիրեղ Արղ. Գարիկեան: Քարոզեց Նոգ. Տ. Պարգե Վրդ. Վրթանէսեան, բնարան ունենալով «Պարտ է յամենայն ժամ կալ յաղօթս և մի՛ ձանձրնալ» (Ղուկ. ԺԲ. 1). (տե՛ս Սյոն, էջ 74): Ենչտեց աղօթքին անհրաժեշտութիւնը ըստիւն համար ու ժամարացաւ առաւելարար Տէրունակն Աղօթքին վրայ, մեկնարանելով անոր իւրաքանչիւր հատուածը: Ս. Պատարագէն ետք, Միարանութիւնը պատուաւորուեցաւ Ասորոց Գեր. Եղիսիպոսի փոխանորդէն:

● Շր. 6 Մարտ. — Ըստ սովորութեան, երեկոյեան ժամերգութիւնէն ետք կատարուեցաւ Մայր Տաճարի խորաններուն և զլիսաւոր սրբանկարներուն վարագոյրումը: (Սոյն վարագոյրները ամէն շաբաթ կը փոխադրուին ու կը բացուին մաղաղագրի երեկոյեան):

● Կիր. 7 Մարտ. — Բուն բարեկենդան: Փակեալ-խորանի Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւագ սեղանին վրայ: ժամարարն էր Նոգ. Տ. Պարգե Վրդ. Վրթանէսեան:

● Դշ. 10 Մարտ. — Այսօր սկսան մեծ պահօց կարգերը: Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Արեւազալի առաջին հանդիսաւոր ժամերգութիւնը:

● Եշ. 11 Մարտ. — Իրիկեաղէմին, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ մեծ պահօց առաջին «Եկեղեցի» կարգը, նախադասութեամբ Գեր. Տ. Ուրէն Եղօ. Քէմհանեանի, որ քարոզեց, բնարան ունենալով «Ապաշխարեցէք զի մերձեալ է արքայութիւնն երկնից» (Մատթ. Գ. 2): Խօսեցաւ ապաշխարութեան կարեւորութեան մասին: Իւրաքանչիւր Քրիստոնեայ անհատ պարտի ապաշխարել, ձերբազատուելու համար մեղքի կապանքներէն, մեծ պահօց յարմարագոյն առիթն է այդ ընելու, մաքուր հոգեով զիմաստերու համար Քրիստոսի Յարութեան հրաշափառ տոնը:

● Ուր. 12 Մարտ. — Երեկոյեան ժամերգութիւնն ու Ս. Թորոսի նախատունը պաշտօնեցան Մայրավանքի համանուն Եկեղեցւոյն մէջ: Հանդիսագետն էր Գեր. Տ. Նորայր Եղօ. Պողարեան:

● Շր. 13 Մարտ. — Ս. Թէօդորոսի զօրավարին: Առաւօտեան ժամերգութիւնն ու Ս. Պատարագը մատուցուեցան Ս. Թորոս Եկեղեցւոյն մէջ: Ժամարարն էր Նոգ. Տ. Հայրիկ Վրդ. Այւանեան:

— Վաղուան Արտաքսման Կիրակիի առթիւ, Կ. Վ., Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպ. Մանասեանի զիմաստութեամբ, Միարանութիւնը «Հրաշափառ» հանդէսով (*) մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար և Ս. Գերեզմանի սովորական ուխտէն ետք բարձրացաւ Տաճարին մեր վերնատան մատուղը, ուր պաշտօնեցան երեկոյեան ժամերգութիւն, Կիրակեալու տը ու վաղուան նախատունը: Արարողութեանց Մայրավանք, յորմենութիւնը վերադարձաւ Մայրավանք, յորմենութեան հանդիսաւոր թափօրը (*):

● Կիր. 14 Մարտ. — Արտաքսման: Առաւօտեան ժամերգութիւնն ու Ս. Պատարագը մատուցուեցան Ս. Յարութիւն, Բ. Գողգոթայի վերնատան մէջ: Ժամարարն էր Նոգ. Տ. Զաւէն Արղ. Զինչինեան, Ս. Պատարագէն ետք կատարուեցաւ երազարձ մեծահանգէս թափօր Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին և Պատանատեղւոյն շուրջ, նախադասութեամբ Գեր. Տ. Ռուբէն Արքեպ. Մանասեանի: Ս. Գերեզմանին շրջափակը լեցուցած էր ժողովուրդի հոծ թաղմութիւնը, ինչպէս նաև Ս. Թորոսի մէջ երկուստեք նախակրթարանի ընդհանրական կրթութեան թիւնն ու Մանկապարտէզի սովորեցողներ, իսկ զորաց զօրը զաւն ու զբաւիշ երգեցողութեամբ կ'ընդանակէր Քրիստոսի Այլակերպութեան նուիրուած շարականները (**): Արարողութիւնները փակուեցան մեր վերնատան մէջ, յորմենութեամբ Միարանութիւնն ու ներկաներ պաշտօնական զնայցով վերադարձաւ Մայրավանք:

● Եշ. 18 Մարտ. — Իրիկեան «Եկեղեցի» կարգին նախադասեց Գեր. Տ. Նորայր Եղօ. Պողարեան և քարոզեց բնարան ունենալով «Նոգին է կենդանարար, մարմին ինչ ոչ օգնէ» (Յովհ. Զ. 61): Բացատրեց հոգիին և մարմնին դերը անհատին մէջ, ցոյց տալով առաջինին արժանիքները ու զերգաստութիւնը երկրորդին վրայ:

● Շր. 20 Մարտ. — Ս. Կիրիլի երեսօղիմացւոյն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարին մեր և վերջին շաբաթներուն, այսինքն Արտաքսման Կիրակիի (Իրիկ մեծ պահօց մուտքի հանգէս) և մաղաղագրի (Երեւորոպացւոց Զատիկը տօնուի մերկին հետ) նախընթաց երեկոյեան, երեք Պատրիարքութիւններն ալ յաջորդաբար կը կատարեն սոյն հանդիսութիւնը Տաճարէն ներս, նախ Լատինը, յետոյ Յոյնը և ապա Հայը:

(*) Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան թափօրը Ս. Յարութեան Տաճարէն ներս յատուկ է միայն Հայ և Լատին Պատրիարքութեանց: Հայերը սոյն թափօրը կը կատարեն շաբաթական երեք անգամ, Ուրբաթ, Շաբաթ և Կիրակի երեկոյեան, իսկ Լատիններ՝ ամէն երեկոյ անափան: Երբ երեք իրաւակից Պատրիարքութիւններէն մին երեկոյեան ունենայ «Հրաշափառ» ու մուտք Տաճարէն ներս, սոյն թափօրը կը կատարուի առաւօտուն:

(**) Ըստ աւանդութեան, Քրիստոսի Այլակերպութիւնը տեղի ունեցած է իսլաւութեան 40 օրեր առաջ: Այդ պատճառաւ, Հայ երեսօղէն Արտաքսման Կիրակիին հետ կը տօնախմբէ նաև յիշատակը Քրիստոսի Այլակերպութեան:

(*) Մեծ պահօց ընթացքին, ամէն Շաբաթ երեկոյ, երեսօղէն երեք իրաւակից Պատրիարքութիւններէն մին կ'ունենայ «Հրաշափառ» ու մուտք Տաճար և Ս. Գերեզմանի սովորական ուխտէն ետք բարձրացաւ Տաճարին մեր վերնատան մատուղը, ուր պաշտօնեցան երեկոյեան ժամերգութիւն, Կիրակեալու տը ու վաղուան նախատունը: Արարողութեանց Մայրավանք, յորմենութիւնը վերադարձաւ Մայրավանք, յորմենութեան հանդիսաւոր թափօրը (*):

ճարի Ս. Ստեփանոս մատրան Ս. Կիրիլի սեղա-
նին յիջալ: Ժամադարան էր Հոգ. Տ. Վարուժան
Արք. Գաղաթաճան:

● Կիր. 21 Մարտ. — Անառակին: Ս. Պատա-
րադր մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ: Ժա-
մարան էր Հոգ. Տ. Գեորգ Արք. Նազարեան:
Քարոզեց Հոգ. Տ. Հայկազուն Վրդ. Արաճաճան:
ընարան ունենալով Անառակի աւետարանական
առակէն «Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո»
(Ղուկ. ԺԵ. 18): Անառակի առակը, Քրիստոսի
պատմած առակներուն ամենէն վսեմն ու զեղե-
ցիկն է. առակ մը՝ որ ինքնին քաւ պիտի ըլլար
յայտնաբերելու Քրիստոնէութան վնաս և ազնիւ
ակզրունքները, Քրիստոնէական վարդապետու-
թեան լոյսին: Եթէ մենք կը տրամինք երբ որեւէ
բան մը կորսնցնենք, որքան առաւել Աստուած
կը տրամի երբ մենք՝ որ իր ձեռակերտներն ենք,
անառակ որդիին նման կը կորսնցնենք մեր նոյնը:
Վասնզի, Աստուած մեղաւորին մահը հողեր,
այլ՝ դարձը: Մարմնական հաճոյքներ չեն կրնար
տեսական երջանկութիւն պարգեւել մեզին, ու շատ
չանցած պիտի զգանք թէ տրտում է մեր հոգին:
Մեծ պահքի այս օրերը պէտք է որ ազախա-
րանքի առիթներ ըլլան մեզի. մեր միակ նպա-
տակը պէտք է ըլլայ ժրկել մեր հոգին. մարդիկ
այլևս համոզուած են թէ մարմինը չէ կարելի
ժրկել: պղտիկ հիւանդութիւն մը, արկած մը, և
ահա ան կը դատապարտուի անէացման. ինչ որ
մեր մէջ տեսական է ու յարգի՝ հոգին է, որուն
ժրկութեան հարցը պէտք է որ մտահոգէ անձինս
քրիստոնէայ անհատ, որպէսզի, երբ օր մը այս
կեանքէն անցնինք յաւիտենականին, զիջացող
անառակ որդիին նման, Տէրը մեզ զիմաւորէ ող-
ջագործմամբ, հազուեցնէ նոր պատմութեանն ու
մատանին, ու բազմեցնէ իր սեղանին:

St. Anne եկեղեցւոյն մէջ, և տրուած ընդունե-
լութեան ներկայ գտնուեցան Հոգ. Տ. Պարզ
Վրդ. Վրթանէսեան և Տիար Կարպիս Հինգիան:

● Դշ. 17 Մարտ. — Կ. ա., Հին Քաղաքի
նորընտիր Ստեփանապետ Պաքր Մոնամէտ Աթի,
իր առաջին այցելութիւնը տուաւ Պատրիարքա-
րանին:

● Ուր. 19 Մարտ. — Առաւօտեան ժամը
1.30ին, Գեր. Տեղապահ Ս. Հայրը, Պէյրութէ,
օդային զմով մեկնեցաւ Կալկաթա:

Ծ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Ըն-
ծայարանի Տեսչութիւնը իր շնորհակալու-
րիւնը կը յայտնէ Օրիորդ Սիրաբիի Տէր Ներ-
սեսեանին, որուն անխոնջ ջանքերուն շնոր-
հիւ Ժառանգաւորներու նոր զգեստի շնոր-
հեան համար դարձեալ ստացած է 100 տ.
լար Տիկին Հեմի Լայպմանէ (դուստր հանգ.
Դիլիգոր Զօհրապի), եւ 100 տլար ալ ուրիշ
բարեպաշտուիք մը, որ չէ ուզած իր ա.
նունը յայտնել:

Նոյնպէս, շնորհակալութիւններ Տա-
տրեան եւ Փիեքեան վանապետաց, որ
երկու հակ ձմեռնային զգեստներ նուիրեցին
Ժառանգ. վարժարանի աշակերտներուն:

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՎՐԴ. ԱՐԱՄԱՍԵԱՆ
Տեսչ. Ժառ. Վարժ. եւ Ընծայարանի

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

● Դշ. 2 Մարտ. — Առաւօտուն, Գեր. Տե-
ղապահ Ս. Հայրը վանական զործերով մեկնեցաւ
Խարալէ և վերադարձաւ յաջորդ օրը առաւօտուն:

● Շր. 6 Մարտ. — Կ. ա., Քաղաքիս Լու-
տերականաց երէց Քրոպսթ Նոնանէս Տէօրինկ,
իր մեկնման առթիւ այցելեց Պատրիարքարան և
հրաժեշտ առաւ Գեր. Տեղապահ Սրբազանէն:

● Դշ. 9 Մարտ. — Առաւօտուն, Գեր. Տե-
ղապահ Ս. Հայրը ցամաքի ճամբով մեկնեցաւ
Պէյրութ, անկէ անցնելու համար շնորհաստան,
որ պիտի դրաղի Ս. Աթոռոյ տնտեսական զոր-
ծերով:

● Եշ. 11 Մարտ. — Կ. վ., Քաղաքիս Փրան-
սական Centre Culturelի մէջ, R. P. Join-Lamberti
կողմէ, «La Cathédrale de Chartres» նիւթին չուրջ
տրուած բանաստեղծութեան ներկայ գտնուեցաւ
Հոգ. Տ. Զաւէն Արք. Զինչինեան:

● Կիր. 14 Մարտ. — Կ. վ., Ն. Ս. Պիոս ԺԵ.
Պապին պատկալութեան 15րդ տարեդարձին առ-
թիւ եղած զոհարանական մաղթանքին Լատինաց

ԱՂԱԽՆԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՊԱԳՐՃԵԱՆ

Ցաւով կ'արձանագրենք մահը Ս. Աթոռոյ
տարէց մայրապետներէն Աղաւնի Մայրապետ
Պապրճեանի, որ տեղի ունեցաւ Շր. 13 Մարտի
առաւօտեան ժամը 4ին, յետ երկարատեւ հիւան-
դութեան:

Հանգուցեալը ծնած է Ատաբաղար, 1873ին:
1938 Մարտ 10ին մտած է Ս. Աթոռոյ ծառայու-
թեան մէջ:

Թաղման կարգը կատարուեցաւ նոյն օրը ա-
ռաւօտեան ժամը 10ին, ըստ տղորութեան Ս.
Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյն մէջ, Զարչարանաց
Խորանին առջև. նախագահութեամբ Գեր. Տ.
Սուրէն Եպ. Բէմհանեանի, Հանգուցեալին մար-
մինը ամփոփուեցաւ Զամ-Թաղի գերեզմանա-
տան մէջ:

Տէրը թող իր յաւիտենական լոյսին ար-
ժանացնէ բարեպաշտուհի Ննջեցեալի հոգին:

